

Nyckeltal för offentliga upphandlingar annonserade under 2020

Nyckeltal publicerade på Konkurrensverkets webbplats
december 2021

ANALYS I KORTHET 2021:3

Konkurrensverket, december 2021
Författare: Karin Morild
Omslag: Konkurrensverket

Innehåll

Inledning	5
1. Nyckeltal om annonserade upphandlingar 2020	7
2. Anbudsgivare i annonserade upphandlingar	8
2.1 Det genomsnittliga antalet anbudsgivare i annonserade upphandlingar fortsätter att öka	8
2.2 Andelen upphandlingar med bara en anbudsgivare fortsätter att minska	9
3. Underlag till nyckeltalen	12
4. Information om statistiken – metod och ursprung.....	18
4.1 Särskilt angående statistik om anbudsgivare i offentliga upphandlingar	18

Inledning

Konkurrensverket och Upphandlingsmyndigheten (UHM) har tidigare år gett ut den gemensamma rapporten *Statistik om offentlig upphandling*. I år har myndigheterna beslutat att den primära publiceringen sker digitalt på myndigheternas webbplatser i stället för i en fysisk rapport.

Denna rapport innehåller vissa nyckeltal om annonserade upphandlingar som tidigare fanns i avsnitten 4 och 6 i rapporten *Statistik om offentlig upphandling 2020*, Konkurrensverkets rapport 2020:5.

Nyckeltalen baseras på data från Merzell och har tagits fram av UHM. Det är UHM som primärt publicerar statistiken om annonserade upphandlingar, vilket sker på UHM:s webbplats.

Denna rapport är en dokumentation av de nyckeltal och eventuella kommentarer till dem som Konkurrensverket valt att publicera på sin webbplats samt UHM:s underlag för dessa nyckeltal.

Disposition

Kapitel 1–2 av denna rapport är en dokumentation av de nyckeltal för upphandlingar annonserade under 2020 som publicerades i december 2021 på Konkurrensverkets webbplats och som utgör en delmängd av den statistik om offentlig upphandling som Konkurrensverket och Upphandlingsmyndigheten tillsammans tillgängliggör på sina webbplatser.

Kapitel 3 innehåller Upphandlingsmyndighetens underlag för de nyckeltal som publicerats på Konkurrensverkets webbplats.

Kapitel 4 innehåller information om statistiken men som inte ligger på webbplatsen. Det handlar om bl.a. metod och statistikens ursprung.

1. Nyckeltal om annonserade upphandlingar 2020

- Antalet annonserade upphandlingar var 17 938 under 2020, en minskning med 2,5 procent jämfört med 2019. Det är den största förändringen sedan direktupphandlingsgränsen höjdes 2014.
- Andelen annonserade upphandlingar som inte omfattas av EU:s upphandlingsdirektiv fortsätter att minska. Under den senaste femårsperioden har andelen sjunkit från 58 procent år 2016 till 52 procent år 2020.
- De klart vanligaste förfarandena är förenklat förfarande för upphandlingar under EU:s tröskelvärden och öppet förfarande för upphandlingar över tröskelvärdena. 2020 användes
  - förenklat förfarande i 97 procent av alla upphandlingar som inte omfattades av EU:s upphandlingsdirektiv och
  - öppet förfarande i 89 procent av alla upphandlingar som omfattades av EU:s upphandlingsdirektiv.
- De förfaranden som ökat sedan 2017, när de nya upphandlingslagarna trädde i kraft, är urvalsupphandlingar för de ej direktivstyrda upphandlingarna och för de direktivstyrda upphandlingarna selektivt förfarande och förhandlat förfarande.
- Precis som tidigare år annonseras de flesta upphandlingar inom CPV-huvudgrupp 45 *Anläggningsarbete*. 2020 annonserades 6 612 upphandlingar med minst en CPV-kod i den huvudgruppen. Det är drygt en tredjedel av alla annonserade upphandlingar.
- Andelen annonserade upphandlingar som avser ramavtal fortsätter att stiga, från 37 procent år 2019 till 40 procent 2020.
- Andelen annonserade upphandlingar som avbrutits ökade fram till 2018 men har sedan dess minskat, från 14,1 procent 2018 till 12,9 procent 2020.

Källa: Mercell (data) och Upphandlingsmyndigheten (bearbetning), 2021.

Mer statistik och underlagen för dessa nyckeltal finns på [Upphandlingsmyndighetens webbplats](#).

Informationen om statistikens ursprung och metod finns även i kapitel 4.

2. Anbudsgivare i annonserade upphandlingar

Hur konkurrensen på upphandlingsmarknaderna fungerar beror på ett flertal olika saker, där antalet anbudsgivare är en aspekt som kan utgöra en grov indikator. Andra faktorer som också är viktiga är t.ex. hur många kontrakt eller ramavtal som tilldelas i upphandlingen, om anbudsgivarna har koppling till varandra (t.ex. ingår i samma koncern) hur många aktörer det finns på marknaden, om det finns ett anbudssamarbete mellan någon eller några aktörer, hur intressanta de offentliga organisationerna är som kunder, om det existerar en privat marknad vid sidan av den offentliga och hur den i så fall fungerar. Uppdragsforskning har också visat att på vissa marknader kan även antalet upphandlingar som annonseras parallellt påverka konkurrensen i enskilda upphandlingar då antalet anbudsgivare minskar ju fler upphandlingar som genomförs samtidigt.

Statistik om genomsnittligt antal anbudsgivare och andelen upphandlingar med en anbudsgivare kan användas som grova indikatorer och utvecklingen av nyckeltalen kan ändå säga något om intresset för de offentliga verksamheterna som köpare förändras över tid. Det kan också användas som en indikator på skillnader mellan olika branscher och marknadssegment – om det finns fler eller färre anbudsgivare på marknaden. Mer statistik om anbudsgivare utifrån vad som upphandlas genom en indelning i huvud-cpv-koder finns på [Upphandlingsmyndighetens webbplats](#).

För att få en djupare bild av enskilda marknader är uppgifter om anbudsgivare, både de som tilldelats kontrakt eller ramavtal och de som deltagit men inte vunnit något kontrakt eller ramavtal, en viktig pusselbit för att studera hur marknader som är helt eller delvis upphandlingsmarknader fungerar och vad som påverkar konkurrensen på dessa marknader. Det vill säga marknader där offentliga verksamheter genom upphandling agerar köpare – såväl när de är dominerande som när det existerar en privat marknad vid sidan av den offentliga.

I avsnitt 4.1 finns mer information om statistiken och vad man bör tänka på när man använder den.

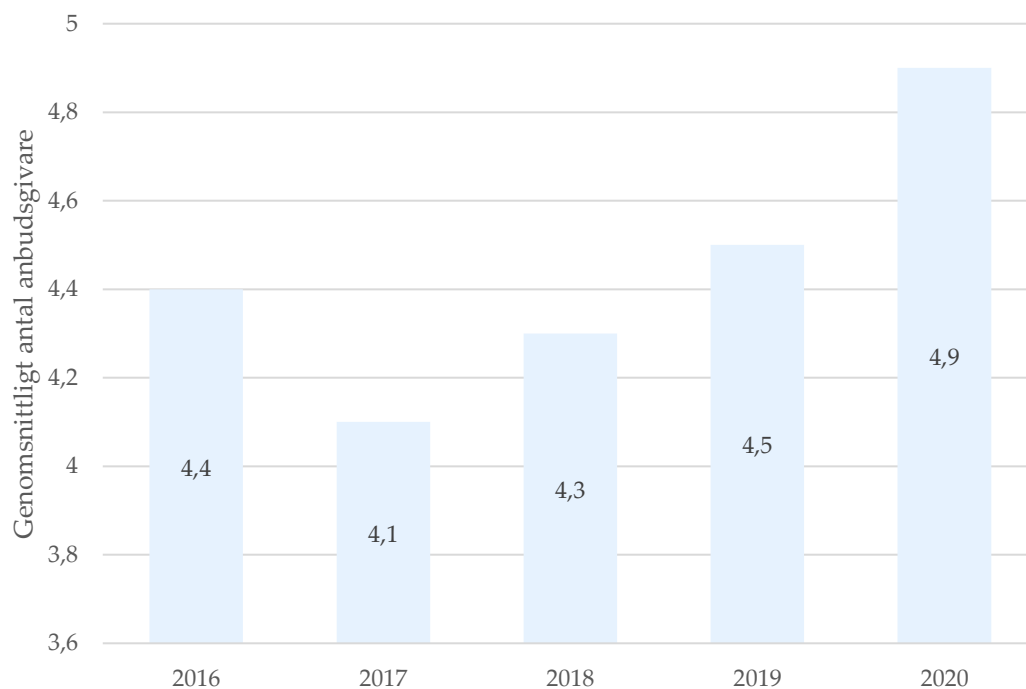
2.1 Det genomsnittliga antalet anbudsgivare i annonserade upphandlingar fortsätter att öka

Intresset för offentliga upphandlingar fortsätter att öka. 2020 var det genomsnittliga antalet anbudsgivare per upphandling 4,9. Det kan jämföras med bottennoteringen 2017 då det genomsnittliga antalet anbudsgivare var 4,1 per upphandling. Det är positivt eftersom det är viktigt att företag och andra organisationer ser det offentliga som en attraktiv kund. Konkurrens mellan leverantörer i offentlig upphandling kan leda såväl till lägre kostnader som bättre kvalitet och mer innovativa lösningar.¹

---

¹ Uppgift om antalet anbudsgivare saknas för 30 procent av upphandlingarna 2012. Motsvarande andel är 28 procent för 2013–2015, 26 procent för 2016, 24 procent för 2017 och 21 procent för 2018, 20 procent år 2019 och 20 procent 2020. Vid tolkning av statistiken bör därför viss försiktighet iakttas.

Figur 1 Genomsnittligt antal anbudsgivare i upphandlingar annonserad 2016–2020

Källa: Mercell (data) och Upphandlingsmyndigheten (bearbetning), 2021.

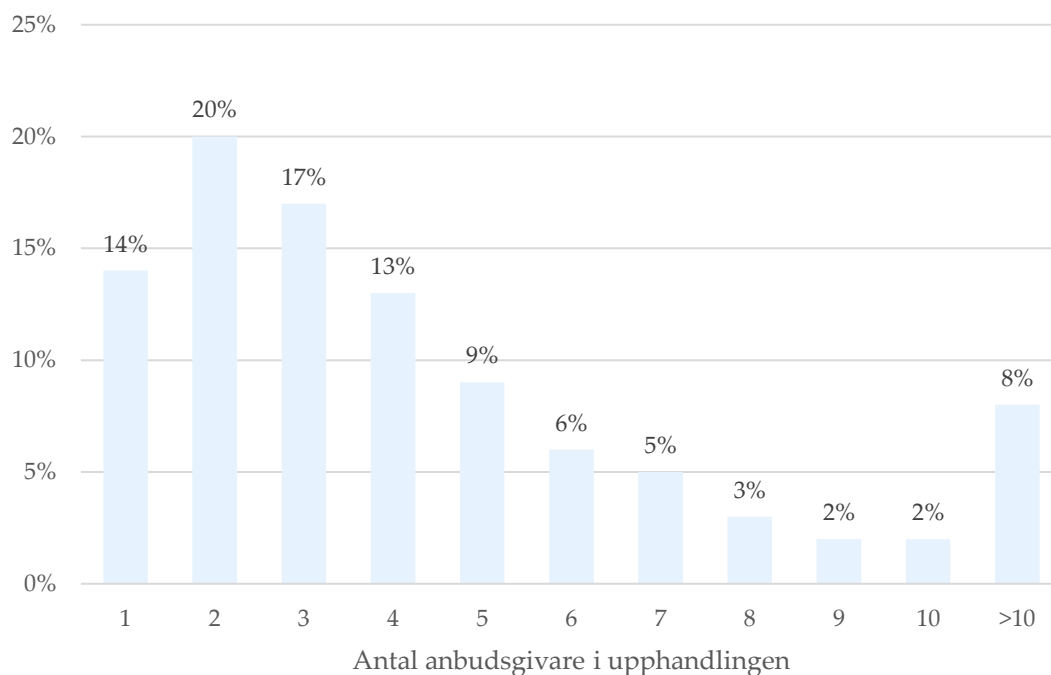
2.2 Andelen upphandlingar med bara en anbudsgivare fortsätter att minska

2020 hade var sjunde upphandling en anbudsgivare och hälften av upphandlingarna hade fyra eller fler anbudsgivare. Det positiva är att sedan 2017 har andelen upphandlingar med bara en anbudsgivare minskat med 5 procentenheter.²

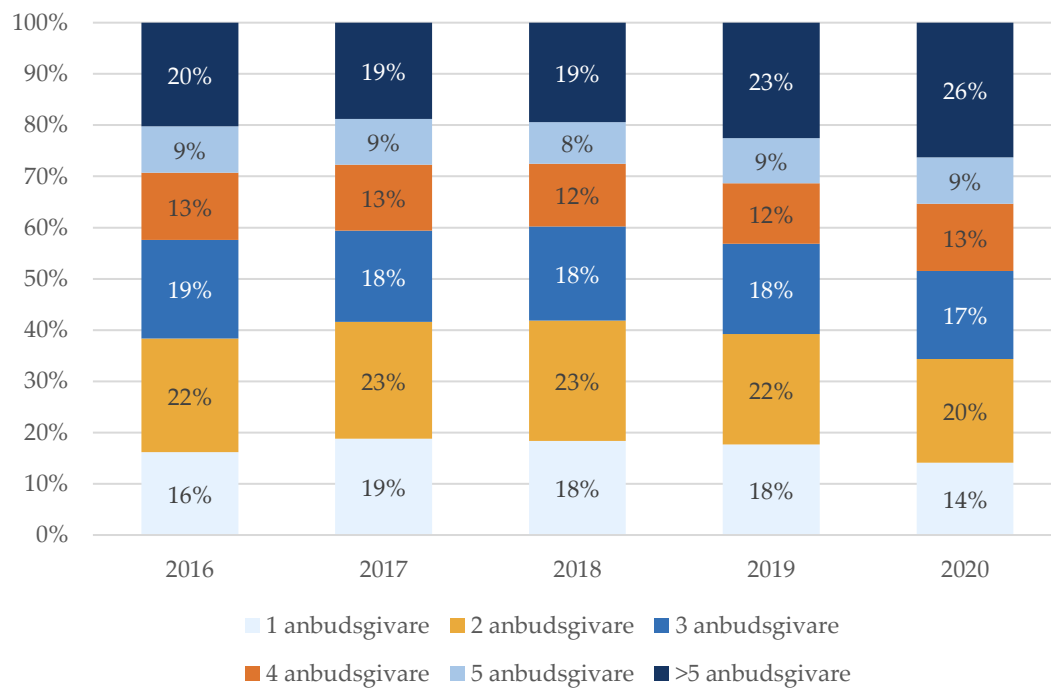
² Uppgift om antalet anbudsgivare saknas för 30 procent av upphandlingarna 2012. Motsvarande andel är 28 procent för 2013–2015, 26 procent för 2016, 24 procent för 2017 och 21 procent för 2018, 20 procent år 2019 och 20 procent 2020. Vid tolkning av statistiken bör därför viss försiktighet iakttas.

Figur 2 Andel upphandlingar annonserade 2020 utifrån antal anbudsgivare

Källa: Merzell (data) och Upphandlingsmyndigheten (bearbetning) samt Konkurrensverket (visualisering), 2021.

Figur 3 Andel upphandlingar utifrån antal anbudsgivare, det år upphandlingen annonserades, 2016–2020

Källa: Merzell (data) och Upphandlingsmyndigheten (bearbetning) samt Konkurrensverket (bearbetning och visualisering), 2021.

Tabell 1   Antal och andel upphandlingar utifrån antal anbudsgivare, det år upphandlingen annonserades, 2016–2020

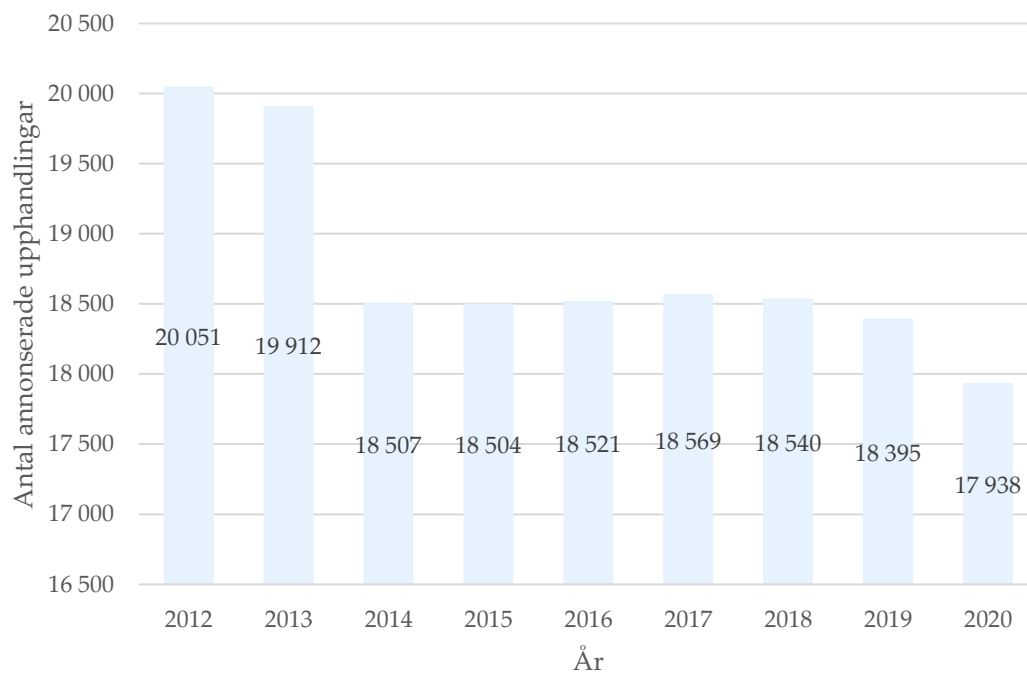
Antal anbudsgivare	2016	2017	2018	2019	2020
1 anbudsgivare	16%	19%	18%	18%	14%
2 anbudsgivare	22%	23%	23%	22%	20%
3 anbudsgivare	19%	18%	18%	18%	17%
4 anbudsgivare	13%	13%	12%	12%	13%
5 anbudsgivare	9%	9%	8%	9%	9%
6 anbudsgivare	6%	6%	5%	6%	6%
7 anbudsgivare	4%	3%	3%	4%	5%
8 anbudsgivare	2%	2%	2%	3%	3%
9 anbudsgivare	2%	2%	2%	2%	2%
10 anbudsgivare	1%	1%	1%	2%	2%
>5 anbudsgivare	20%	19%	19%	23%	26%
>10 anbudsgivare	5%	5%	6%	6%	8%

Källa: Mercell (data) och Upphandlingsmyndigheten (bearbetning) samt Konkurrensverket (bearbetning), 2021.

3. Underlag till nyckeltalen

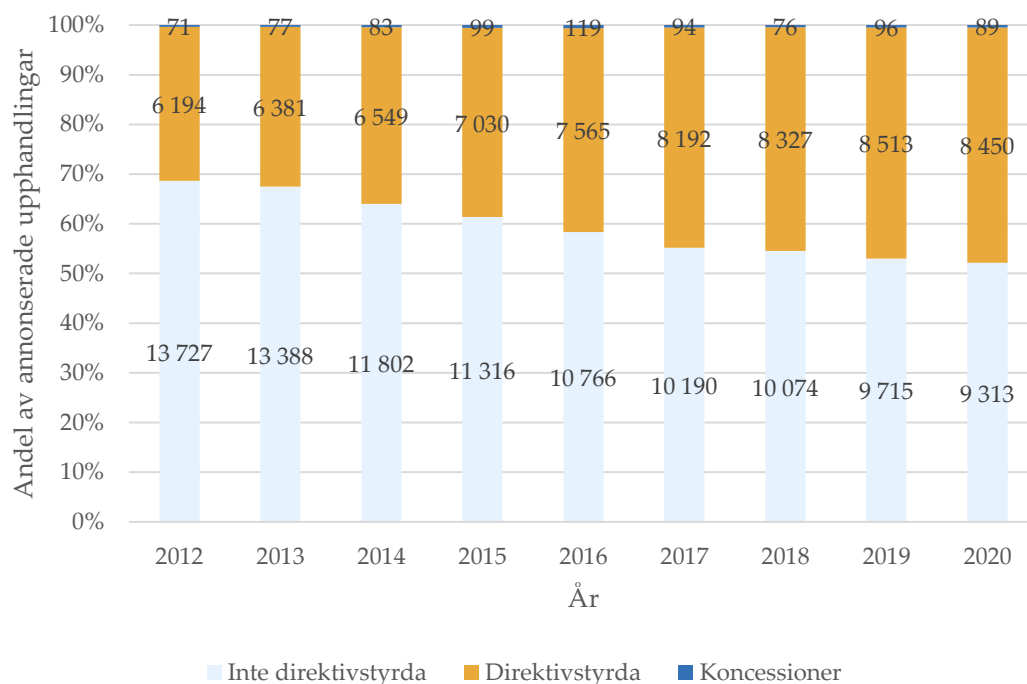
Upphandlingsmyndighetens underlag för de nyckeltal som Konkurrensverket valt att även publicera på sin webbplats finns i detta kapitel.

Figur 4 Antal annonserade upphandlingar, 2012–2020

Källa: Merzell (data), Upphandlingsmyndigheten (bearbetning) och Konkurrensverket (visualisering), 2021.

Figur 5 Andelen annonserade upphandlingar utifrån om de omfattas av EU:s upphandlingsdirektiv (direktivstyrda) eller inte, 2012–2020

Källa: Mercell (data), Upphandlingsmyndigheten (bearbetning) och Konkurrensverket (visualisering), 2021.³

Tabell 2 Antal annonserade upphandlingar utifrån om de omfattas av EU:s upphandlingsdirektiv (direktivstyrda) eller inte, 2012-2020

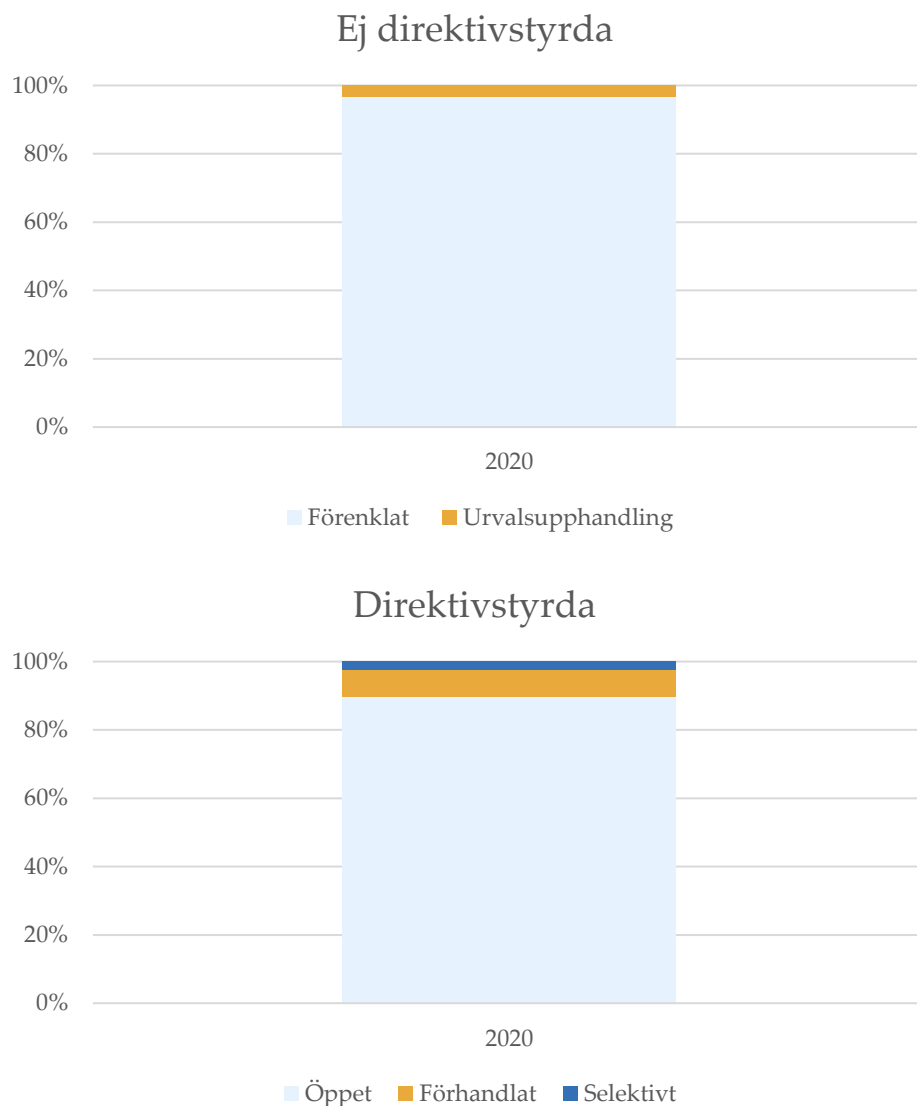
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Inte direktivstyrda	13 727	13 388	11 802	11 316	10 766	10 190	10 074	9 715	9 313
Direktivstyrda	6 194	6 381	6 549	7 030	7 565	8 192	8 327	8 513	8 450
Koncessioner	71	77	83	99	119	94	76	96	89
Totalt	19 992	19 846	18 434	18 445	18 450	18 476	18 477	18 324	17 852

Källa: Mercell (data) och Upphandlingsmyndigheten (bearbetning), 2021.⁴

³ För koncessioner saknas uppgift om de är direktivstyrda eller inte varför de redovisas separat.

⁴ För koncessioner saknas uppgift om de är direktivstyrda eller inte varför de redovisas separat.

Figur 6 Upphandlingar utifrån förfarande vid direktivstyrda respektive ej direktivstyrda upphandlingar annonserade under 2020

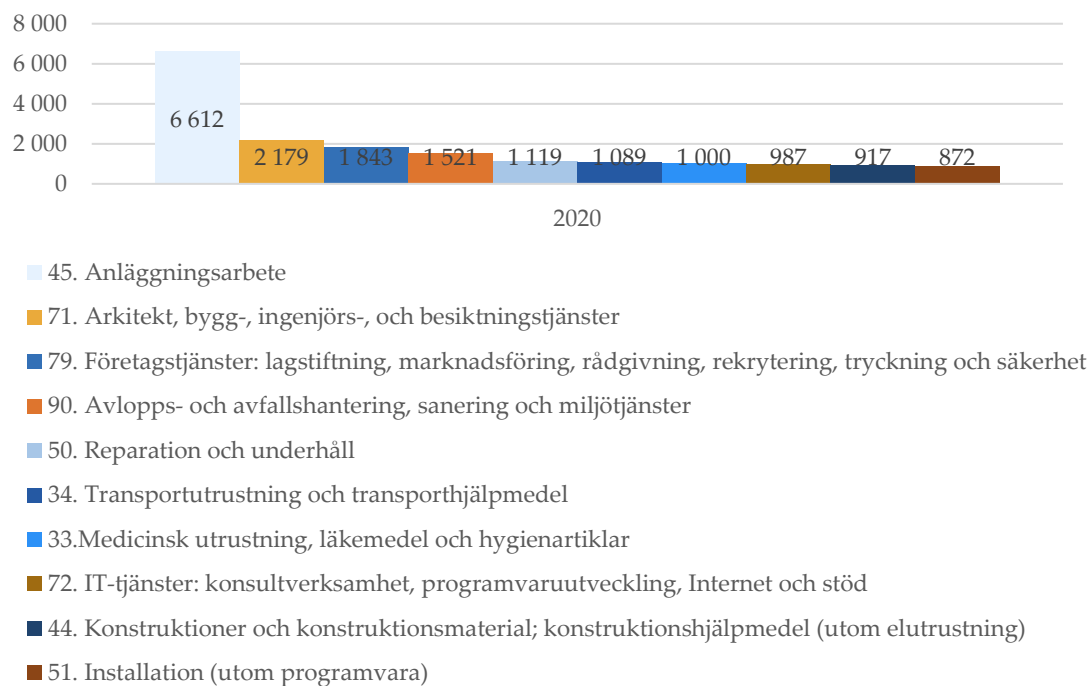
Källa: Mercell (data), Upphandlingsmyndigheten (bearbetning) och Konkurrensverket (visualisering), 2021.

Tabell 3 Antal annonserade utifrån förfarande det år upphandlingen annonserades, 2016–2020

Förfarande		2016	2017	2018	2019	2020
Ej direktivstyrda	Förenklat	13 439	13 113	11 557	11 132	10 548
	Urvalsupphandling	288	275	245	184	218
Direktivstyrda	Öppet	5 414	5 674	5 802	6 350	6 871
	Förhandlat	562	534	526	513	528
	Selektivt	182	142	178	144	129
	Konkurrenspräglad dialog	25	23	26	19	30
	Kvalificeringssystem	11	8	17	4	7
	Innovationspartnerskap	0	0	0	0	0

Källa: Mercell (data), Upphandlingsmyndigheten (bearbetning) och Konkurrensverket (visualisering), 2021.

Figur 7 De 10 vanligaste CPV-huvudkoderna i upphandlingar annonserade 2020

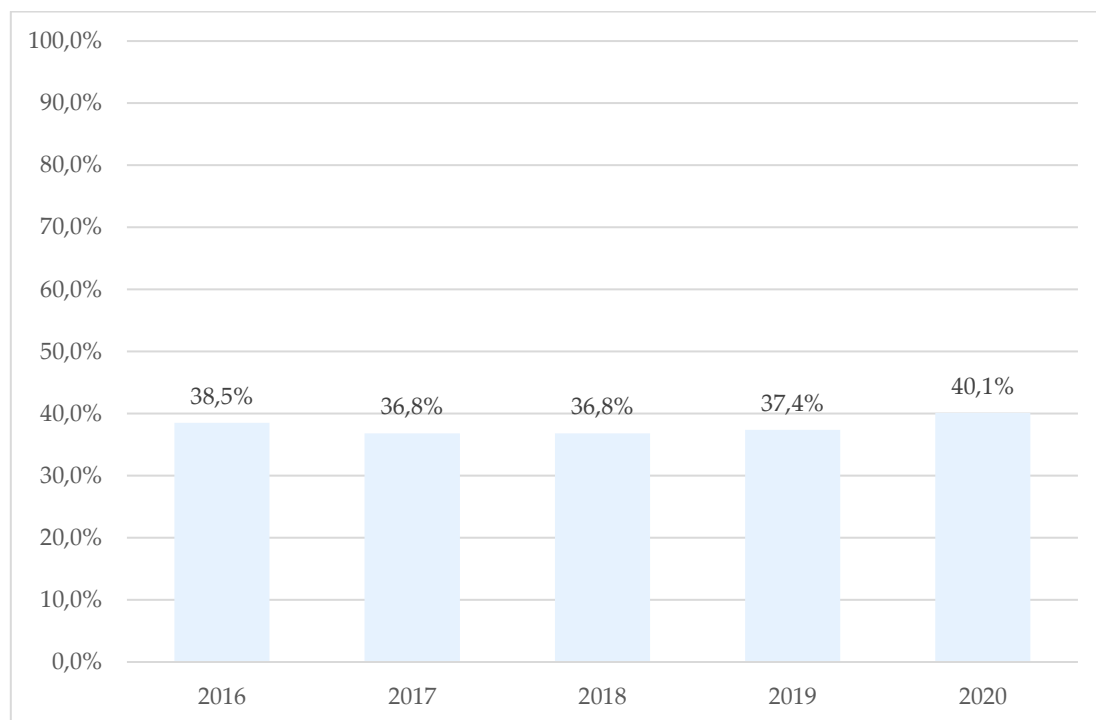
Källa: Merzell (data), Upphandlingsmyndigheten (bearbetning) och Konkurrensverket (visualisering), 2021.

Tabell 4 De 10 vanligaste CPV-koderna i upphandlingar annonserade under 2020

CPV-kod	Benämning	Antal	Andel
45	Anläggningsarbete	6 612	37 %
71	Arkitekt, bygg-, ingenjers-, och besiktningstjänster	2 179	12 %
79	Företagstjänster: lagstiftning, marknadsföring, rådgivning, rekrytering, tryckning och säkerhet	1 843	10 %
90	Avlopps- och avfallshantering, sanering och miljö tjänster	1 521	8 %
50	Reparation och underhåll	1 119	6 %
34	Transportutrustning och transporthjälpmiddel	1 089	6 %
33	Medicinsk utrustning, läkemedel och hygienartiklar	1 000	6 %
72	IT-tjänster: konsultverksamhet, programvaruutveckling, Internet och stöd	987	6 %
44	Konstruktioner och konstruktionsmaterial; konstruktionshjälpmedel (utom elutrustning)	917	5 %
51	Installation (utom programvara)	872	5 %

Källa: Merzell (data) och Upphandlingsmyndigheten (bearbetning), 2021.

Figur 8 Andel upphandlingar som avser ramavtal, utifrån det år upphandlingen annonserades, 2016–2020

Källa: Merzell (data), Upphandlingsmyndigheten (bearbetning) och Konkurrensverket (visualisering), 2021.⁵

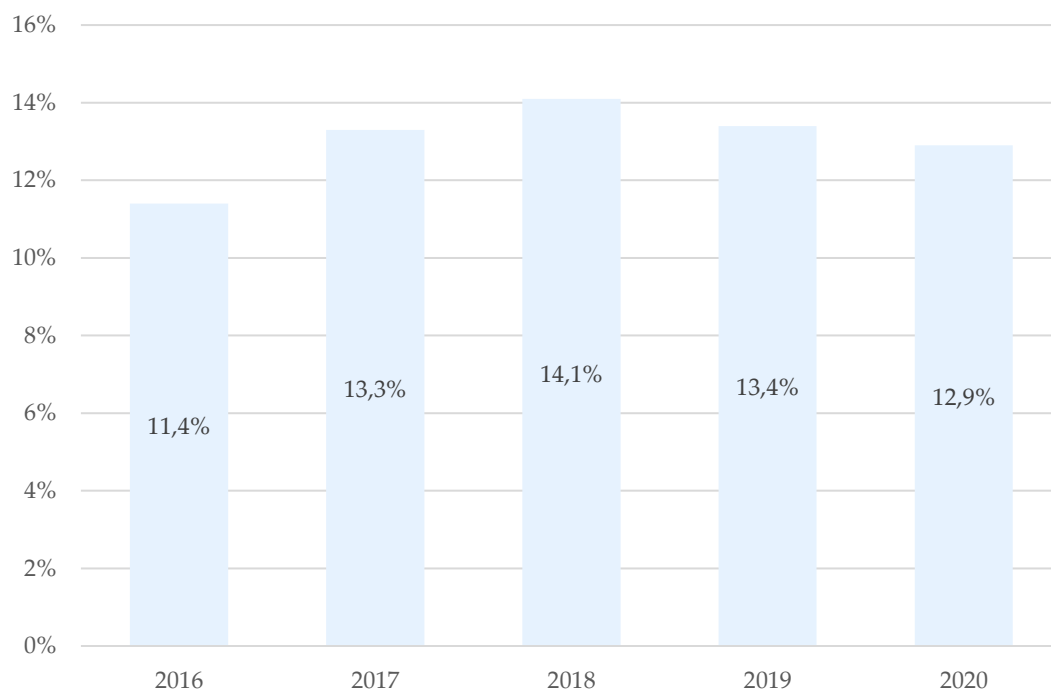
Tabell 5 Andel upphandlingar som avser ramavtal eller kontrakt, utifrån det år upphandlingen annonserades, 2012–2020

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Ramavtal	30 %	33 %	23 %	36 %	38 %	37 %	37 %	37 %	40 %
Kontrakt	70 %	67 %	68 %	64 %	62 %	63 %	63 %	63 %	60 %

Källa: Merzell (data) och Upphandlingsmyndigheten (bearbetning), 2021.

⁵ Det framgår inte alltid uttryckligen av annonsen att upphandlingen avser ramavtal. Andelarna ramavtal kan därför vara högre i verkligheten.

Figur 9 Andel upphandlingar som avbrutits, utifrån det år upphandlingen annonserades, 2016–2020

Källa: Merzell (data), Upphandlingsmyndigheten (bearbetning) och Konkurrensverket (visualisering), 2021.

Tabell 6 Antal och andel upphandlingar som avbrutits, utifrån det år upphandlingen annonserades, 2012–2020

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Antal annonserade	20 051	19 912	18 507	18 504	18 521	18 569	18 540	18 395	17 938
Antal avbrutna	1 746	1 742	1 742	1 894	2 116	2 468	2 611	2 474	2 317
Andel avbrutna	8,7 %	8,7 %	9,4 %	10,2%	11,4 %	13,3 %	14,1 %	13,4 %	12,9 %

Källa: Merzell (data) och Upphandlingsmyndigheten (bearbetning), 2021.

4. Information om statistiken – metod och ursprung

Nyckeltalen baseras på data från Merzell och har tagits fram av Upphandlingsmyndigheten (UHM). Det är Upphandlingsmyndigheten som primärt publicerar statistiken om annonserade upphandlingar, vilket sker på myndighetens webbplats.

Statistik om annonserade upphandlingar baseras på data från Merzell AB som har bearbetats av Upphandlingsmyndigheten. Varken Upphandlingsmyndigheten eller Konkurrensverket har definierat vilka uppgifter som Merzell samlar in. I bearbetningen av datan har Upphandlingsmyndigheten inte heller haft möjlighet att kvalitetssäkra datan.

I rapporten används begreppen annons och upphandling synonymt. En upphandling kan dock leda till att en eller flera myndigheter tecknar avtal med en eller flera leverantörer. En upphandling kan också avbrytas och därmed inte resultera i något avtal. Även avbrutna upphandlingar inkluderas i den statistik som redovisas över antalet annonserade upphandlingar. Upphandlingar som inte har annonserats i enlighet med någon av upphandlingslagarna omfattas inte av denna rapport. Direktupphandlingar ingår inte i statistiken, oavsett om de genomförs på ett tillåtet sätt eller inte, eftersom de oftast inte annonseras. Tilldelning av kontrakt som grundar sig på ramavtal ingår inte heller. De flesta uppgifterna ur svenska annonsdatabaser har ett visst bortfall. Delvis beror detta på att uppgifterna inte anges vid annonsering och därmed varken framgår av annonsmeddelanden, upphandlingsdokument eller övrig tilldelningsinformation. Bortfallet varierar beroende på vilken uppgift som avses. Bortfallet är generellt något högre för äldre uppgifter. Eftersom det saknas kunskap om eller i vilka avseenden bortfallet avviker från tillgängliga uppgifter bör statistiken tolkas med viss försiktighet där bortfallet är högre.

4.1 Särskilt angående statistik om anbudsgivare i offentliga upphandlingar

En anbudsgivare finns registrerad maximalt en gång per upphandling i den databas som utgör underlag för statistiken, även om anbudsgivaren kan lämna flera anbud i samma upphandling. Detta bedöms dock inte påverka sammanställningen eftersom det är relativt ovanligt. Det saknas dock stöd för redovisning av uppgifter per del i en upphandling med delkontrakt. Detta innebär att det inte är möjligt att utläsa om en anbudsgivare har lämnat anbud för en eller flera delar i en upphandling. Detta innebär att antalet anbudsgivare som finns registrerade i upphandlingar inte nödvändigtvis alltid kan likställas med antalet anbud. När begreppet anbud används i rapporten avses anbudsgivare som är registrerade i upphandlingar.

Företagsanalyser utgår ifrån organisationsnummer och tar ingen hänsyn till eventuella koncernrelationer mellan enskilda företag. Analyser av konkurrens i upphandling bör dock optimalt ta hänsyn till sådana koncernrelationer. Flera anbud i en enskild upphandling kan lämnas av olika företag som tillhör samma koncern. Att mäta konkurrensen utifrån antalet anbud i en upphandling, utan att ta hänsyn till koncernrelationer mellan företag, riskerar att överskatta konkurrensen.

Adress 103 85 Stockholm
Telefon 08-700 16 00
konkurrensverket@kkv.se

www.konkurrensverket.se